

« zurück blättern vor »

KRACH subst. m., ab 1862. **1)** ‘plötzliche ökonomische Krise, wirtschaftlicher Ruin einer Firma, Bankrott’ – ‘nagłe załamanie ekonomiczne, katastrofa gospodarcza, upadek firmy, bankructwo, upadłość’: (1843–1880) 1951 Chłęd.Pam. I 224, DOR *Zastatęm Wiedeń posmutniały po strasznym kryzysie finansowym, nazwanym wówczas krachem.* ○ (1879) 1884 ENCORG SUPL. 56 *W kilka dni po otwarciu akademii [Umiejętności 3.V.1873] wybuchło słynne wiedeńskie przesilenie finansowe, zwane krachem, którego skutków doznała także w znacznym stopniu i Galicycja.* ○ 1880 Echo nr 233, WIECZ *Tymczasem w roku bieżącym nastąpił mały “krach”.* ○ 1884 Jeske 172 *Zdolniejsi spekulanci przeczuwali nieszczęście, “krach,” i dla tego postanowili odwrócić od siebie uwagę publiczności.* ○ (1890) 1962 Piłsudski Listy 170 *mógłbym zawsze część jakąkolwiek [majątku] zachować w razie krachu pozostałego dobra.* ○ 1954 Wiedza i Życie s.400, DOR *Rozpoczął się wreszcie krach. Wybuchła panika. Kurs akcji zaczął spadać na tęb na szyję, nie z dnia na dzień, lecz z godziny na godzinę.* ○ 1988 Nawrocki 78 *Stocznia stoi tak, jak cała gospodarka. Pan wie, że jest totalny krach.* – (SŁA), SW, LSP, DOR. **2)** ‘Mißglücken eines Vorhabens’ – ‘niepowodzenie jakiegoś przedsięwzięcia, klęska’: vor 1902 Ochor., Sw *K[ra]ch] spoteczny.* ○ 1933 Strug Krzyż II 333, DOR *Szukają winowajcy strasliwego krachu centrali wywiadu francuskiego na całe Niemcy. Zostaliśmy bez wywiadu jak ślepi w najokropniejszej fazie wojny.* ○ 1955 Stef.Katech. 77, DOR *Demokratyczny entuzjazm poety był związany z falą rewolucyjnych ruchów europejskich. Krach tych ruchów pociągnął za sobą kryzys rewolucyjnych nadziei Mickiewicza.* – (SŁA), SW, DOR. **3)** ‘Ausruf zum Ausdruck des Fallens oder Zusammenbruches von etw.’ – ‘okrzyk wyrażający upadek, załamania się czegoś’: vor 1902 Es., Sw *Pióro zgrzyta po papierze, aż tu raptem K[ra]ch]! pióro się łamie.* ○ 1954 Twórcz.2 s.100, DOR *Nasi ludzie tak tam będą pracować, że pewnego dnia – krach! i do widzenia, panie łaskawy!* – (SŁA), SW, LSP, DOR. ◇ **Etym:** **1)** nhd. *Krach* subst. m., ‘ein Geräusch das ‘Krachen, Knallen’ bezeichnend’, GRI, nur für Inh. 3. **2)** nhd. *Krach* subst. m., ‘in der Handelswelt eine große Geschäftskrise’, GRI, nur für Inh. 1, 2. ◇ **Der:** *skrachować* v. pf., ‘Bankrott verursachen, Pleite gehen’, [hapax] (†1914) 1916 Jawor.O Lwowie 214, DOR, zuerst geb. Sw. ❖ In Verbindung mit dem großen Wiener Börsenkrach von 1873 wohl über Galizien entlehnt, bald auf jeden Börsen- bzw. Finanzkrach übertragen. Inhalt 2 ist eine polnische Erweiterung von Inhalt 1; Inhalt 3 ist wohl eine spätere Entlehnung.

« zurück blättern vor »